

Civilin_ byla Nr. 3K-3-533/2005

Procesinio sprendimo kategorija 56

LIETUVOS AUK_ IAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2005 m. lapkri_ io 2 d.

Vilnius

Lietuvos Auk_iausiojo Teismo Civilini_ byl_ skyriaus teis_j_ kolegija, susidedanti i_ teis_j_: Juozo _erk_no (teis_j_ kolegijos pirmininkas), Aloyzo Mar_ iulionio (kolegijos prane_ jas) ir Broniaus Pupkovo,

ra_ ytinio proceso tvarka teismo pos_ dyje i_ nagrin_ jo civilin_ byl_ pagal **ie_ kovo Jurijaus Dy_ enkos** kasacin_ skund_ d_ l Vilniaus apygardos teismo Civilini_ byl_ skyriaus teis_j_ kolegijos 2005 m. baland_ io 19 d. nutarties per_ i_ r_ jimo civilin_ je byloje pagal ie_ kovo Jurijaus Dy_ enkos ie_ kin_ atsakovui Anatolijui Ivanovui d_ l skolos priteisimo.

Teis_j_ kolegija

n u s t a t _ :

I. Gin_o esm_

Ie_kovas Jurijus Dy_enka kreip_si_ teism_, pra_ydamas priteisti i_ Anatolijaus Ivanovo 57 000 Lt _siskolinimo, susidariusio atsakovui vykdant ie_kovo pavedim_. 2004 m. baland_io 7 d. ie_kovas i_dav_ atsakovui _galiojim_ parduoti jam priklausant_ nekilnojam_j_ turt_ - _em_s sklyp_ ir sodo pastat_ su kiemo statiniais Vilniaus rajone, sod_bendrijoje „Pami_k”. Atsakovas 2004 m. gegu__s 17 d. __ turt_ pardav_ Audriui Poklikajevui u_ 93 000 Lt, i_j_ 31 000 Lt buvo sumok_ti atsakovui sutarties sudarymo metu, likusi_ sum_ - 62 000 Lt - pirk_jas sumok_jo atsakovui v_liau. Kadangi pinigus atsakovas i_ pirk_jo gavo vykdydamas pavedim_, jis privalo vis_ gaut_ sum_ gr__inti ie_kovui, ta_iau gr__ino tik dal_ - 36 000 Lt, d_l_ios sumos ie_kovas i_dav_ atsakovui pakvitavimus. Ie_kovas pra__ teismo priteisti 56 517 Lt skolos, taip pat 5 proc. dyd_io metines pal_kanas u_ priteist_ sum_ nuo bylos i_k_limo teisme dienos iki teismo sprendimo visi_ko _vykdymo.

II. Pirmosios ir apeliacin_s instancijos teism_ procesini_sprendim_ esm_

Vilniaus miesto 1-asis apylink_s teismas 2004 m. gruod_io 22 d. sprendimu ie_kin_ patenkino i_ dalies: ie_kovui Jurijui Dy_enkai i_ Anatolijaus Ivanovo priteista 13 000 Lt skolos, 390 Lt _yminio mokes_io ir 1200 Lt i_laid_ advokato pagalbai apmok_ti, i_ viso 14 590 Lt, taip pat priteistos i_ atsakovo ie_kovui 5 proc. dyd_io metin_s pal_kanos nuo 14 590 Lt sumos, skai_iuojant nuo 2004 m. liepos 5 d. iki teismo sprendimo visi_ko _vykdymo.

Teismas nustat_, kad remiantis atsakovo pateiktu 2004 m. baland_io 5 d. ie_kovo ir individualios _mon_s „Starpa”, atstovaujamos atsakovo, sudarytos sutarties variantu buvo susitarta d_l_ ie_kovui priklausan_io nekilnojamojo turto pardavimo u_ 80 000 Lt kain_, pardavus objekt_ u_ didesn_ sum_ - skirtumas atiteks individualiai _monei

„Starpa”. Pagal ie_kovo pateikt_ _ios sutarties variant_ _alys susitar_ tik d_l turto pardavimo u_ 80 000 Lt. Teismas padar_ i_vad_, kad tikroji ie_kovo valia buvo i_reik_ta sutartyje, kurios kopij_ jis pateik_ teismui, nes kiekvienas jos lapas _ali_ pasira_ytas, o atsakovas pats pripa_ino, kad perra__ du antros sutarties varianto pirmuosius puslapius ir prie j_ prijung_ tre_i_lap_ i_ pirmosios sutarties ir nedav_ ie_kovui pasira_yti pirm_j_lap_. Ie_kovas, pasira_ydamas sutarties papildym_, atsiskaitymo fakt_ pripa_ino ir patvirtino prievol_s u_baigim_; sutarties papildymas Nr. 3 yra nenugin_ytas, o ie_kovas jo negin_ijo, tod_l teismas laik_, kad atsakovas i_ dalies _vykd_ pagrindin_ ir papildomas prievolės. __ sutarties papildym_ teismas laik_ ie_kovo pakvitavimu, priimant prievol_s dalin_ _vykdym_ d_l 80 000 Lt. Ie_kovo reikalavimas d_l 13 000 Lt atlygio yra pagr_stas, nes butas buvo parduotas brangiau, t. y. u_ 93 000 Lt, apie _i_kain_ _inojo ir ie_kovas, ir atsakovas. _alys sudar_ pavedimo sutart_, kurios pagrindu i_duotas _galiojimas, tod_l atsakovas pagal CK 6.760 straipsnio 5 dal_ privalo gr__inti ie_kovui visa, k_ gavo vykdydamas pavedim_, t. y. ir 13 000 Lt, kurie ie_kovui nebuvo gr__inti, pardavus turt_ u_ 93 000 Lt.

Vilniaus apygardos teismo Civilini_ byl_ skyriaus teis_j_ kolegija 2005 m. baland_io 19 d. nutartimi atsakovo Anatolijaus Ivanovo apeliacin_ skund_ tenkino ir panaikino Vilniaus miesto 1-ojo apylink_s teismo 2004 m. gruod_io 22 d. sprendim_ bei ie_kin_ atmet_.

Apeliacin_s instancijos teismas vadovavosi atsakovo pateiktu 2004 m. baland_io 5 d. ie_kovo ir individualios _mon_s „Starpa” sutarties variantu, pagal kur_ pardavus ie_kovo nekilnojamosius daiktus brangiau nei 80 000 Lt, skirtumas lieka individualiai _monei „Starpa”. Atsakovo pateikta sutartis yra originali, tuo tarpu ie_kovas pateik_ sutarties originalo at_viest_ kopij_, kuria vadovautis n_ra pagrindo. Esant dviem sutarties variantams, kuri_ vienas pateiktas originalus, o kitas – at_viesta kopija, teismas turi vadovautis tuo egzemplioriumi, kuris atitinka ra_ytiniamis _rodymams keliamus reikalavimus, t. y. turi b_ti vadovaujamosi atsakovo pateiktu sutarties variantu bei jame sulygtomis s_lygomis. Pirmosios instancijos teismas neatsi_velg_ _ CK 6.758 straipsnio nuostatas, pagal kurias pavedimo sutartis gali b_ti atlygintin_. _iuo atveju buvo sudaryta atlygintin_ pavedimo sutartis, joje susitarta d_l _galiotojo atlyginimo bei jo pelno, kur_ sudaro _ali_ aptartos objekto pardavimo kainos ir realios pardavimo kainos skirtumas, _i sutarties s_lyga neprie_tarauja _statymui, o ie_kovas reikalavim_ d_l jos nugin_ijimo neparei_k_, tod_l pirmosios instancijos teismas padar_ nepagr_st_ i_vad_, kad atsakovas privalo gr__inti ie_kovui 13 000 Lt ir nepagr_stai _i_ ie_kinio dal_ patenkino.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo _kasacin_ skund_ teisiniai argumentai

Kasaciniu skundu ie_kovas Jurijus Dy_enka pra_o panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilini_ byl_ skyriaus teis_j_ kolegijos 2005 m. baland_io 19 d. nutart_ ir palikti galioti Vilniaus miesto 1-ojo apylink_s teismo 2004 m. gruod_io 22 d. sprendim_.

Kasaciniame skunde nurodoma, kad ie kovas byloje pateik ali sudarytos sutarties egzemplioriaus at viest kopij, kuria apeliacins instancijos tur jo remtis, nes tik d l ios sutarties s lyg alys buvo susitarusios, d l to apeliacins instancijos teismas pa eid CPK 184 straipsnyje nustatyt rodin jimo taisykl. Turto pardav jo tikslas yra kuo brangiau parduoti daikt, o atstovas veikia atstovaujamojo naudai ir interesais bei privalo gr inti visk, k gavo pagal sutart (CK 6.760 straipsnio 5, 8 dalys, 6.764 straipsnio 4 dalis). Jeigu atstovas sudaro sandor geresn mis s lygoms nei sutarta, nauda turi atitekti atstovaujajam, o atstovas turi teis tik sulygt atlyginim, kuris ir yra mokamas u tokias paslaugas. Atsakovui pagal sutarties 2.7 punkt atlyginimas u atstovavim yra sumok tas. CPK 176 straipsnio 1 dalyje teigiama, kad rodin jimo tikslas - tai teismo sitikininimas, pagr stas byloje esan i rodym tyrimu ir vertinimu, kad tam tikros aplinkyb s, susijusios su gin o dalyku, egzistuoja arba neegzistuoja. D l to galima teigti, kad statymas nereikalauja, jog civilin je byloje teismas b t visi kai sitikin s d l tam tikr aplinkybi buvimo ar nebuvimo. Tai rei kia, kad faktas gali b ti pripa intas rodytu, jeigu alies, kuri juo remiasi, pateikti rodymai leid ia daryti labiau tik tin i vad j esant nei jo nesant. Apeliacins instancijos teismas tur jo vadovautis CPK 202 straipsniu, pagal kur jeigu teismui pateikiamos ra ytini dokument kopijos d l to, kad originalai nei lik, apie i rodym gali sprend ia teismas.

Atsakovo Anatolijaus Ivanovo atsiliestim kasacin skund atsisakyta priimti Lietuvos Auk iausiojo Teismo Civilini byl skyriaus teis j atrankos kolegijos 2005 liepos 25 d. nutartimi d l to, kad atsakovo vardu pateikto atsiliestim kasacin skund nesura ir neprid jo atstovavimo sutarties advokatas (CPK 351 straipsnio 1 dalis, 347 straipsnio 3 dalis).

Teis j kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV. Byloje teism nustatytos faktin s aplinkyb s

Ie kovas Jurijus Dy enka savo reikalavimus grind 2004 m. baland io 7 d. galiojimu (b. l. 10), kuriuo jis galiojo atsakov Anatolij Ivanov parduoti jam nuosavyb s teise priklausant sodo pastat bei em s sklyp ir 2004 m. baland io 5 d. sutarties, sudarytos ie kovo Jurijaus Dy enkos ir individualios mon s „Starpa”, atstovaujamos atsakovo Anatolijaus Ivanovo, kurios 1.3 punkte nustatyta, kad objekto

pardavimo kaina yra 80 000 Lt, kopija (b. l. 89-91). Atsakovas savo atsikirtimus grindęs tuo pačiu dienos sutarties originalu (b. l. 36-38), kurios 1.3 punkte sąlygą dėl parduodamo objekto kainos aptarta kitaip, negu ieškovo pateiktame egzemplioriuje: be to, kad alysusitar parduoti objektu 80 000 Lt kainai, alysa dar numatyta, kad jį pardavus uždidesn kaina, 80 000 Lt sumos ir pardavimo sumos skirtumas taps Anatolijaus Ivanovo individualios monės „Starpa“ pelnu ir kad uždidesn, mažiausiai 80 000 Lt, objektas gali būti parduotas tik klientui davus raštišką sutikimą.

V. Kasacinio teismo argumentai ir išvados

Bylos alysimis pateikus skirtingo turinio sutarties variantus, dėl kurios vykdymo kilo ginčas byloje, teisėjas klausimas kasaciniame teisme yra alysa pateiktai rašytiniui rodymui vertinimo taisyklės taikymas. CPK 202 straipsnyje nustatyta, kad apie teismui pateiktam rašytiniui rodymui kopijai rodome gali spręsti teismas. Alysa normos prasme remtis dokumento kopija teismas gali tik tuo atveju, jei nėra likusio dokumento originalo, ir tik atsižvelgdamas į byloje esančius rodymus visumai ir jų tarpusavio ryšius. Kadangi nagrinėjamoje byloje alysa pateikė du sutarties variantus, kurių vienas – dokumento originalas, o kitas – jo kopija, tai apeliacinės instancijos teismas pagrįstai spręsdamas, kad rodome gali turėti atsakovo pateiktas sutarties egzempliorius (originalas), kuris atitinka rašytiniams rodymams keliamus statymo reikalavimus.

Alysa sudaryta 2004 m. balandžio 5 d. sutartis ir jos pagrindu 2004 m. balandžio 7 d. išduotas galiojimas reikšti, kad alysa sudarė pavidimo sutartį, kuria atsakovas alysa teisėjas parduoti ieškovo nurodytą turtą. Pavedamo parduoti turto 80 000 Lt kaina nurodyta tiek ieškovo pateiktoje pavidimo sutarties kopijoje, tiek atsakovo pateiktame alysa sutarties originale, alysa byloje neginčijama kaina, uždidesn kuri turėjo būti parduotas turtas. Ieškovo sutartyje nurodyta 80 000 Lt suma, uždidesn kuri atsakovas alysa galiojamas parduoti ieškovo turtą, tenkino, nes alysa sutartyje aiškiai susitarė dėl alysa tvirtos sumos. Atsakovas (alysa galiojantis) savo sutartiniussipareigojimus alysa vykdė visai ieškovui (alysa galiojantui), alysa naudai sumokėjus sutartyje sulygtą sumą, taigi ieškovo teisėtai lėšas alysa pagal sutartį buvo išpildyti. Atsakovui sutartis nedraudė parduoti turtą uždidesn kaina, tai reikš, kad turto pardavimas uždidesn kaina buvo galimas, nes pavidimo sutartis nustatė tik kainos minimumą. Teisėjas kolegija konstatuoja, kad atlikdamas turto pardavimo veiksmus pagal galiojimą alysa galiojantis, kaip verslininkas, privalo grąžinti viską, ką gavo vykdydamas pavidimą alysa galiojantui pagal sutartį, nes toks reikalavimas nustatytas CK 6.760 straipsnio 5 dalyje. Tuo atveju, jei alysa galiojantis, pasinaudodamas gerais vadybiniais sugebėjimais, ne tik alysa vykdė alysa galiojanto duotą pavidimą parduoti turtą, bet ir jį parduoda geresnėmis sąlygomis, nei aptarta sutartyje, t. y. gauna didesnį kainą uždidesn parduotą turtą, toks kainos skirtumas turi likti alysa galiojantui, nebent sutartis numato kita. Statymai neapreigoja alysa galiojantis grąžinti alysa galiojantui daugiau, nei alysa galiojantis turėjo gauti vykdydamas pavidimo sutartį. Alysa galiojantui, kurio profesinė veikla ar verslo sritis yra atlygintinis atstovavimas sudarant sandorius, svarbu yra sandorių sudarymas

kuo geresn_mis s_lygomis, nes nuo to tiesiogiai priklauso tiek _galiotinio pajamos, tiek ir _galiootojo turtini_ interes_ u_tikrinimas pagal pavedimo sutart_ (CK 6.760 straipsnio 1 dalis). Taigi nagrin_jamoje byloje apeliaciu_s instancijos teismas padar_ pagr_st_ i_vad_, kad atsakovui (_galiotiniui) pardavus turt_ u_ 93 000 Lt, _galiotojas (ie_kovas) negali reikalauti skirtumo, t. y. 13 000 Lt, nes _ios sumos i_ _galiotinio negal_jo pagr_stai tik_tis pagal byloje esamos pavedimo sutarties s_lygas.

Kasacinio teismo teis_j_ kolegija konstatuoja, kad byl_ nagrin_j_s apeliaciu_s instancijos teismas teisingai _vertino surinktus ir i_tirtus _rodymus, d_l to nepa_eid_ _rodym_ vertinimo taisykli_ (CPK 185 straipsnio 1 dalis). Apeliaciu_s instancijos teismas _ali_ pateiktus _rodymus analizavo ir jais r_m_si pagal _statymo reikalaujamus kriterijus, kurie numatyti procesin_se teis_s normose, reglamentuojan_iose _rodymus ir _rodin_jim_. Kasacinio teismo teis_j_ kolegija konstatuoja, kad n_ra nustatyta ir kit_ pagrind_ naikinti kasacine tvarka apsk_st_ apeliaciu_s instancijos teismo nutart_ (CPK 346 straipsnio 2 dalis).

Lietuvos Auk__iausiojo Teismo Civilini_ byl_ skyriaus teis_j_ kolegija, vadovaudamasi CPK 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 362 straipsnio 1 dalimi,

n u t a r i a :

Vilniaus apygardos teismo Civilini_ byl_ skyriaus teis_j_ kolegijos 2005 m. baland_io 19 d. nutart_ palikti nepakeist_.

Priteisti i_ ie_kovo Jurijaus Dy_enkos valstyb_s naudai 50 Lt _yminio mokes_io, kurio mok_jimas ie_kovui buvo atid_tas Lietuvos Auk__iausiojo Teismo Civilini_ byl_ skyriaus teis_j_ atrankos kolegijos 2005 m. bir_elio 23 d. nutartimi.

_i Lietuvos Auk__iausiojo Teismo nutartis yra galutin_, neskund_ iama ir _siteis_ ja nuo jos pri_mimo dienos.

Teis_jai

Juozas
_erk_nas

Aloyzas Mar_iulionis

Bronius Pupkovas